

3. Дроздовська Л., Твердох Б., Панчишин В. (2024). Зарубіжний досвід розвитку бізнесу через призму освітніх компетенцій. Цифрова економіка та економічна безпека, 6(15), 137-141. <https://doi.org/10.32782/dees.15-20>

4. Eurostat (2023). Digital skills in the EU. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>

5. Міністерство цифрової трансформації України (2024). Звіт про розвиток цифрових навичок населення. URL: <https://thedigital.gov.ua>

УДК 005:364-043.5

Левкович Лідія

учитель історії, правознавства та громадянської освіти комунального закладу

«Вінницький ліцей №7 імені Олександра Сухомовського»

ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВОЛОНТЕРСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

Ключові слова: волонтерство, менеджмент, освіта, громадянське суспільство, громадянська активність.

Сучасні умови воєнного та післявоєнного розвитку України зумовлюють потребу в ефективному менеджменті не лише у державному чи бізнес-секторі, а й у сфері волонтерства та громадських ініціатив. Саме волонтерські організації та освітні спільноти відіграють важливу роль у підтримці Збройних Сил України, соціальній адаптації, психологічній реабілітації та формуванні активного громадянського суспільства. Менеджмент у таких організаціях має свої специфічні особливості — він базується на цінностях довіри, солідарності, добровільності, толерантності, а не лише на фінансових мотивах.

Менеджмент у волонтерських організаціях — це система управління людськими, матеріальними та інформаційними ресурсами, спрямованих на досягнення соціально значущих цілей, який:

- ґрунтується на емоційній мотивації та спільній меті;
- передбачає гнучкість управлінських рішень;

- опирається на неформальні лідерські структури;
- потребує комунікаційної компетентності та вміння працювати в умовах невизначеності.

Волонтерський менеджер має бути не стільки керівником, скільки координатором, наставником і натхненником, практик з власним досвідом. Власний педагогічний досвід засвідчує, що школа може стати осередком громадянської активності. На базі навчального закладу реалізовано кілька ініціатив, спрямованих на розвиток у дітей емпатії, соціальної відповідальності та навичок проєктного менеджменту.

Яскравими прикладами є благодійні STREAM-ярмарки, де учні, батьки та педагоги закладу збирають кошти для захисників (які знаходяться на лінії фронту, лікуванні, реабілітації), виготовляючи вироби, смаколики власноруч. Також одним із напрямків волонтерського менеджменту є плетіння маскувальних сіток. Плетіння сіток у ліцеї є прикладом ефективного волонтерського менеджменту — системного підходу до планування, координації та реалізації доброчинних ініціатив. Керівники волонтерських напрямів разом із педагогами формують графіки, розподіляють завдання, забезпечують матеріалами, координують роботу учнів, батьків і громади. Такий підхід дозволяє поєднати навчальний процес із практичною громадянською діяльністю. До роботи активно долучаються учні різних класів. Для них це не лише благородна справа, а й можливість відчувати себе частиною великої спільної мети. У процесі плетіння сіток діти вчаться:

- працювати в команді та допомагати одне одному;
- відповідально ставитися до спільної справи;
- планувати час і результат;
- розуміти значення волонтерської підтримки для суспільства.

Через такі ініціативи ліцей формує середовище, де волонтерство стає частиною культури закладу. Учні бачать реальний результат своєї праці — готові сітки передаються на передову, що мотивує до подальших добрих справ. Плетіння маскувальних сіток у Вінницькому ліцеї №7 — це не просто

добродійна акція. Це приклад якісного волонтерського менеджменту в освітньому середовищі, який виховує покоління відповідальних і свідомих громадян України.

Успіх волонтерських проєктів значною мірою залежить від емоційного клімату в команді. Менеджеру-координатору важливо дбати про баланс між мотивацією учасників і запобіганням емоційному вигоранню.

Ключовими принципами має бути саме:

- емпатія та взаємоповага у спілкуванні;
- прозорість прийняття рішень;
- усвідомлення соціальної місії діяльності;
- визнання внеску кожного навіть у дрібницях.

Волонтерський менеджмент базується на людяності — це не управління ресурсами, а взаємодія людей, об'єднаних спільною метою добра. Серед основних викликів сучасного волонтерського середовища — відсутність системної підготовки волонтерів, емоційне вигорання активістів, втомленість, невизначеність часу, скільки триватиме війна, нестача фінансових і комунікаційних ресурсів, потреба у визнанні волонтерського досвіду як складової громадянської освіти.

Отже, менеджмент у волонтерських організаціях — це насамперед управління людяністю, який розвиває у здобувачів освіти не лише добродійність, а й управлінські навички — планування, лідерство, командну взаємодію. Його ефективність вимірюється не фінансовими показниками, а кількістю долі, до яких доторкнулася допомога.

Освітній простір може стати потужною платформою для формування нової генерації лідерів — людей, які вміють організовувати добрі справи, приймати відповідальні рішення та діяти на благо спільноти. Досвід шкільних волонтерських проєктів показує: виховуючи добро — ми формуємо справжніх менеджерів громадянського суспільства, готових до відновлення України.

Список використаних джерел:

1. Єременко, А., Безрукова, О. (2023). Характеристика волонтерського руху та мотивація волонтерів в умовах російсько-української війни (за результатами якісного дослідження). Соціологічні студії, 2(23), 26–37. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1975242>
2. Овчарова, І. (2024). Соціальна робота з залучення молоді до волонтерської діяльності. Дисертація, Міністерство освіти і науки України. Запорізький національний університет. URL: https://phd.znu.edu.ua/page/PhD/2024/ovcharova/ovcharova_dis_FINAL_01_07_24.pdf
3. Мацієвський Ю. (доктор політичних наук; професор). Волонтерство та псевдоволонтерство в Україні: новий погляд крізь призму неформальних інститутів. *Політичні дослідження/Political Studies: Український науковий журнал*. 2024. № 1. С. 19-41. URL: https://ipend.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/2_Matsiievskyj.pdf
4. Менеджмент волонтерських груп від А до Я: навч.-метод. Посібник / за ред. Т.Л.Лях та інших. К.: Версо-04, 2012. 288 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3486/1/T_LYAKH_MVGVADZ_KSP&SR_IL.PDF
5. Менеджмент волонтерських програм: посібник для підготовки менеджерів волонтерських програм./ За заг. ред. Т.І. Сила, Т.Л. Лях; авт. кол.: Т. Журавель, Т. Лях, К. Пуха та ін. К.: ФОП Буря О.Д., 2020. 174 с. URL: <https://files.acquia.undp.org/public/migration/ua/UA-UNDP-volunteering-programmes.pdf>
6. Бондаренко А., Вдовцов Ю. Посібник по роботі з волонтерами. Київ, 2021. 164 с. URL: https://caritas.ua/wp-content/uploads/2022/02/5_ukr_digital_whole.pdf
7. «Буває телефонують і кажуть, що сітка вже не потрібна...» Розповідаємо про волонтерів з «Замасковані». 20 хвилин. URL: <https://vn.20minut.ua/dopomogha-armiyi/buvae-telefonuyut-i-kazhut-scho-sitka->

[vzhe-ne-potribna-rozpovidaemo-pr-11928637.html?fbclid=IwdGRjcANwKvtjbGNrA3AqxWV4dG4DYWVtAjExAAEe685LbcBAjEQ-J21Yc-qey-y8c9KodRLLoMxUukCvD1C32d3y11lB-vbdgWW4_aem_OMzSO18FFs2fylkpKZK7ww](https://www.facebook.com/share/v/1Cwf5z13EP/)

8. ФБ "Всеукраїнський фестиваль STEMвесна2023" проєкт "Шлях до Перемоги" ВЛ № 7 ім.О.Сухоновського. URL: <https://www.facebook.com/share/v/1Cwf5z13EP/>

9. ФБ благодійний STREAM-ярмарок ВЛ № 7 ім.О.Сухоновського. URL: <https://www.facebook.com/share/p/15SuRkiXWxp/>

10. ФБ долучення учнів до плетіння сіток під час повітряних тривог ВЛ № 7 ім.О.Сухоновського. URL: <https://www.facebook.com/share/p/15SyPHSTSV6/>

УДК 005.94:004.8

Левченко Анна

Здобувачка вищої освіти факультету права, публічного управління і менеджменту

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Науковий керівник: Тимошенко Єлизавета

доктор філософії, старший викладач кафедри фундаментальних і приватно-правових дисциплін, заступник декана з виховної та соціальної роботи

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ

Ключові слова: штучний інтелект, менеджмент, цифровізація.